

Bruselj, 3. junij 2022
(OR. fr, en)

9524/1/22
REV 1

RECH 305
COMPET 405
RELEX 696
DEVGEN 102

DOPIS

Pošiljatelj:	Odbor stalnih predstavnikov (1. del)
Prejemnik:	Svet
Št. predh. dok.:	9163/22
Zadeva:	Sklepi o vrednotah in načelih mednarodnega sodelovanja na področju raziskav in inovacij <i>odobritev</i>

I. UVOD

1. Sklepi Sveta o načelih in vrednotah mednarodnega sodelovanja na področju raziskav in inovacij so bili pripravljeni za sejo Sveta za konkurenčnost, ki naj bi bila 10. junija 2022. Ta osnutek sklepov je povezan s sklepi z dne 28. septembra 2021 o globalnem pristopu k raziskavam in inovacijam – Evropska strategija za mednarodno sodelovanje v spreminjajočem se svetu¹, v katerih so bile države članice in Komisija pozvane, naj sodelujejo v postopku sooblikovanja za nadaljnji razvoj načel in vrednot Unije za mednarodno sodelovanje na področju raziskav in inovacij.

¹ Dok. 12301/21.

2. Ti sklepi temeljijo tudi na Priporočilu Sveta (EU) 2021/2122 o Paktu za raziskave in inovacije v Evropi², v katerem je bilo priporočeno, naj države članice uporabljajo sklop vrednot in načel za raziskave in inovacije v Uniji ter tesno sodelujejo z deležniki.
3. V teh sklepih so razdelane vrednote in načela, ki so bila ministrom in ministricam za raziskave predstavljena na seji 8. marca 2022 v okviru marseillske izjave o mednarodnem sodelovanju na področju raziskav in inovacij. Zlasti se v njih poziva k večstranskemu dialogu z glavnimi mednarodnimi partnerji Unije na podlagi teh vrednot in načel.
4. Poleg tega je sklepom priložena izjava Sveta (dok. 9524/22 ADD 1) o posledicah ruske vojaške agresije v Ukrajini za raziskave in inovacije. Ker se časovni okvir vrednot in načel mednarodnega sodelovanja razlikuje od časovnega okvira konflikta v Ukrajini, se je zdelo primerno sprejeti ločeno izjavo o tem aktualnem vprašanju in poudariti njegov pomen.

II. TRENUTNO STANJE

5. V prilogi k temu dopisu je besedilo iz priloge k dok. 9163/22, ki ga je Odbor stalnih predstavnikov potrdil 25. maja 2022. Odbor je sklenil, da bo ta osnutek sklepov poslal Svetu za konkurenčnost v odobritev na seji 10. junija 2022.
6. Poljska delegacija je izrazila namero, da v zapisnik Sveta vključi izjavo o razlagi pojma spola (ang. *gender*) v odstavku 8 besedila sklepov v angleški različici (dok. 9524/22 ADD2).

² UL L 431, 2.12.2021.

III. SKLEP

7. Svet za konkurenčnost naj zato odobri sklepe iz priloge.
-

OSNUTEK sklepov Sveta o načelih in vrednotah za mednarodno sodelovanje na področju raziskav in inovacij

SVET EVROPSKE UNIJE

OB OPOZARJANJU NA

- svoje sklepe z dne 28. septembra 2021 „Globalni pristop k raziskavam in inovacijam – Evropska strategija za mednarodno sodelovanje v spreminjajočem se svetu“³, v katerih je opredelil skupna ključna načela in vrednote Unije pri mednarodnem sodelovanju na področju raziskav in inovacij ter pozval države članice in Komisijo, naj sodelujejo v postopku sooblikovanja za njihov nadaljnji razvoj;
- Priporočilo Sveta (EU) 2021/2122 o Paktu za raziskave in inovacije v Evropi⁴, v katerem je državam članicam priporočil, naj uporabljajo sklop vrednot in načel za raziskave in inovacije v Uniji, pri tem pa tesno sodelujejo z deležniki, ter te vrednote in načela spodbujajo v interakcijah s tretjimi državami, da bi se dosegli enaki konkurenčni pogoji in skupni okvirni pogoji –

³ Dok. 12301/21.

⁴ UL L 431, 2.12.2021.

Uvod

1. UGOTAVLJA, da bi moral biti namen mednarodnega sodelovanja na področju raziskav in inovacij spodbujanje demokratičnih vrednot in sodelovanja za mir, doseganje ciljev trajnostnega razvoja iz Agende 2030, dostop do najnovejšega znanja ter sodelovanje in kroženje talentov po svetu, zlasti mladih raziskovalcev; OPOZARJA, da je mednarodno sodelovanje na področju raziskav in inovacij potrebno za soočanje s svetovnimi izzivi ter da ustvarja gospodarske priložnosti na uveljavljenih trgih in trgih v vzponu ter omogoča krepitev globalne vloge Unije prek znanstvene diplomacije; POUDARJA, da je mednarodno sodelovanje na področju raziskav in inovacij ključno za povečanje njihovega učinka pri oblikovanju, podpiranju in izvajanju politik Unije ter da lahko ima pomembno vlogo pri doseganju krovnih ciljev, zlasti okoljskih in podnebnih; SE ZAVEDA, kako pomembna je znanstvena diplomacija, med drugim pri krepitvi vpliva Unije kot zaupanja vredne svetovne partnerice na področju znanosti, tehnologije in inovacij;
2. POUDARJA željo raziskovalcev in drugega osebja na področju raziskav in razvoja, inovatorjev, akademikov in študentov za mednarodno sodelovanje; IZPOSTAVLJA, da bi jim morale Komisija in države članice zagotoviti, da lahko svobodno sodelujejo s partnerji iz tretjih držav v okolju, ki temelji na načelih in vrednotah, skupnih vsem akterjem, da se zagotovi uravnoteženo sodelovanje; POUDARJA, kako pomembno je, da se z usklajenim evropskim pristopom podpirajo visokošolske ustanove, raziskovalne in tehnološke infrastrukture ter organizacije, dejavne na področju raziskav in tehnologije, da bi dosegli uravnoteženo in vzajemno koristno sodelovanje, ki je del mehke moči Unije in njene zmogljivosti za določanje svetovnih standardov;
3. POUDARJA, kako pomembno je, da se na področju raziskav in inovacij sodeluje z državami, pridruženimi okvirnemu programu Unije za raziskave in inovacije, državami z dolgoletnimi odnosi z Unijo ter tretjimi državami, ki imajo enaka načela in vrednote kot Unija, da bi ta načela in vrednote spodbujali na mednarodni ravni v okviru globalnega pristopa k raziskavam in inovacijam;

4. UGOTAVLJA, da je treba mednarodno sodelovanje na področju raziskav in inovacij po potrebi znova uravnotežiti na podlagi vzajemnosti in enakih konkurenčnih pogojev, pri čemer je treba upoštevati načelo „odprto, kolikor je mogoče, zaprto, kolikor je potrebno“; JE SEZNANJEN z načeli in vrednotami, predstavljenimi na ministrski konferenci o globalnem pristopu k raziskavam, inovacijam in visokošolskemu izobraževanju, ki je bila 8. marca 2022 v Marseillu, ter POU DARJA, da bi bilo treba mednarodno sodelovanje na področju raziskav in inovacij obravnavati ob upoštevanju načel in vrednot ter strateških interesov Unije, zlasti za spodbujanje njene tehnološke suverenosti in strateške avtonomije ob hkratnem ohranjanju odprtega gospodarstva;

Načela in vrednote pri mednarodnem sodelovanju na področju raziskav in inovacij

5. SE ZAVEDA, da je svoboda znanstvenega raziskovanja pravica do svobodnega določanja raziskovalnih vprašanj, uporabe zanesljivih metod znanstvenega raziskovanja, izpodbijanja konvencionalne modrosti ter predlaganja novih idej in teorij, in PODPIRA pravice raziskovalcev, da objavljajo, delijo, razširjajo in javno sporočajo rezultate in podatke teh raziskav, tudi v okviru usposabljanja in poučevanja, ter da sodelujejo v reprezentativnih strokovnih ali akademskih organizacijah, ne da bi zato bili v slabšem položaju v sistemu, v katerem delajo, oziroma izpostavljeni cenzuri ali diskriminaciji;
6. POU DARJA pomen etike in integritete ter POZIVA, naj se pri mednarodnem znanstvenem in akademskem sodelovanju upoštevajo etična vprašanja, med drugim kadar raziskovalno delo zajema človeške subjekte in zasebnost, poskuse na živalih ali okolje, tudi z neodvisnimi in transparentnimi medsebojnimi strokovnimi pregledi, povezanimi z etiko; POU DARJA, da raziskovalna integriteta vključuje elemente zaupanja, poštenosti, spoštovanja in odgovornosti, da bi na pregleden in ponovljiv način pridobili zanesljive rezultate raziskav, preprečili širjenje psevdoznanosti in napačnih informacij ter krepili in ohranjali zaupanje v znanost; POZIVA Komisijo in države članice, naj kot temelj za svoje mednarodno sodelovanje na področju raziskav in inovacij uporabljajo Evropski kodeks ravnanja za raziskovalno integriteto;

7. **POUDARJA**, da je raziskovalna odličnost glavno gonilo mednarodnega sodelovanja na področju raziskav in inovacij; **IZPOSTAVLJA**, da je treba odličnost raziskav ocenjevati tudi po načelih etike in integritete, spodbujati pa bi jo bilo treba s svobodnim in bolj uravnoteženim mednarodnim kroženjem raziskovalcev in znanja;
8. **POZIVA** k boju proti vsakršni diskriminaciji in **SPODBUJA** vključevalnost in enakost spolov, zlasti enake možnosti na poklicni poti in vključevanje vidika spola v raziskovalne in inovacijske dejavnosti;
9. **SPODBUJA** odprto znanost, da bi si prizadevali za vzajemno konsolidacijo in razširjanje rezultatov raziskav prek okvirov in strategij, osredotočenih na odprt in takojšen dostop do znanstvenih objav ter na strukturiranje, ohranjanje in, kolikor je to mogoče, odpiranje ali deljenje raziskovalnih podatkov v skladu z načeli „FAIR“ (torej da je podatke mogoče zlahka najti in ponovno uporabiti ter da so dostopni in interoperabilni), pa tudi programske opreme in izvorne kode; **PODPIRA** infrastrukturo odprte znanosti, odprto udeležbo državljanov v znanstvenem procesu, komunikacijo z družbo in odprte inovacije;
10. **SPODBUJA** Komisijo in države članice, naj podprejo in spodbujajo izboljšanje splošnega varstva in uveljavljanja pravic intelektualne in industrijske lastnine ter varstva zasebnosti in osebnih podatkov, da bi podprli uravnotežen pristop med zaščito interesov deležnikov ter gospodarskim in družbenim učinkom valorizacije znanja;
11. **SE ZAVEDA**, da temeljne raziskave, znanost, tehnologija in inovacije ustvarjajo vrednost in imajo družbeni in gospodarski učinek, zlasti za reševanje družbenih izzivov s pomočjo proizvodov, storitev, postopkov in rešitev, pa tudi znanstvenega znanja, ki prispeva k oblikovanju politik na podlagi dokazov; **POUDARJA**, da bi bilo treba z raziskavami in inovacijami spodbujati dobrobit ljudi in drugih živih bitij – in sicer s trajnostnim in vzajemno spoštljivim pristopom do vsega okolja in virov na planetu –, gospodarsko in družbeno blaginjo ter prenos znanja;

12. SPODBUJA družbeno in okoljsko odgovornost ter POZIVA Komisijo in države članice, naj se pri mednarodnem sodelovanju na področju raziskav in inovacij odzivajo na potrebe družbe, da bi dosegli večje družbene in okoljske koristi ter spodbudili sodelovanje deležnikov, lokalnih skupnosti in državljanov pri oblikovanju in izvajanju politik, in sicer s krepitvijo znanstvenega dialoga in komunikacijskih dejavnosti v podporo zaupanju in udejstvovanju na področju znanosti in inovacij; SPODBUJA solidarnost in partnerstva, zlasti z državami z nizkimi in srednjimi dohodki, ter UGOTAVLJA, da je mednarodno sodelovanje na področju raziskav in inovacij tudi ključni instrument, ki prispeva k razvoju in krepitvi na znanju temelječega gospodarstva v teh državah;
13. SE ZAVEDA pomena obvladovanja tveganja in varnosti; PRIPOROČA, naj Komisija in države članice sprejmejo ukrepe proti tujemu vmešavanju in obvladujejo tveganja, povezana z mednarodnim sodelovanjem na področju raziskav in inovacij, hkrati pa ustrezno poskrbijo za varnost Unije ter zaščitijo pravice intelektualne in industrijske lastnine, pravila o varstvu zasebnosti, osebne podatke in infrastrukture; POZIVA Komisijo in države članice, naj se oprejo na dobre prakse, opredeljene na primer v delovnem dokumentu služb Komisije o boju proti tujemu vmešavanju v raziskave in inovacije⁵, in jih še naprej razvijajo, da bi podprle njihovo izvajanje;

Na poti k večstranskemu dialogu o načelih in vrednotah mednarodnega sodelovanja na področju raziskav in inovacij s ključnimi mednarodnimi partnerji

14. POZIVA ključne mednarodne partnerje Unije pri sodelovanju na področju raziskav in inovacij, naj na podlagi teh načel in vrednot sodelujejo v večstranskem dialogu z Unijo, zlasti da bi prispevali k trdnemu in skupnemu okviru za uravnoteženo in vzajemno koristno mednarodno sodelovanje na področju raziskav in inovacij v miroljubne namene, vzpostavili skupno podlago za spoštovanje načel in vrednot, spodbujali vzpostavitev enakih konkurenčnih pogojev, okrepili solidarnost z državami z nizkimi in srednjimi dohodki ter delovali skupaj v boju proti vsakršnemu tujemu vmešavanju v raziskave in inovacije;

⁵ Dok. 5396/22.

15. POZIVA Komisijo, naj ta večstranski dialog pripravi na podlagi usklajenega pristopa med Unijo in njenimi državami članicami v okviru stalne podskupine foruma ERA za globalni pristop k raziskavam in inovacijam.
-